

Kaikki kuvaa EDU -koulutuksen kuvausharjoituksia

Elokuva, johon harjoitus liittyy: *Elokuvan perusasia nro 3: Leikkaus luo merkityksiä*

Montaasi

Harjoituksessa tutustutaan montaasin toimintaan ja kokeillaan kuvien rinnastamisen voimaa.

Apuna käytetään kieliopista tuttuja konjunktioita.

1. Jakaudutaan 2–3 hengen ryhmiin, joilla on käytössään yksi kamera.
2. Kukin ryhmä saa paperilla listan valittuja Suomen kielen konjunktioita: *JA, MUTTA, KOSKA, VAIKKA, ELI, JOS, JOTEN, JOLLEI, NIIN KUIN*
3. Tehtävänä on lähteä kameran kanssa ulos luokasta koulun tiloihin ja pihalle tai lähialueelle. Ympäristöstä kuvataan kahden otoksen pareja, montaaseja, joissa kuvia yhdistävänä ajatuksena on jokin annetuista konjunktioista. Konjunktioit ja kuvattavien montaasien määrä voidaan valita osallistujien iän ja käytettävissä olevan ajan mukaan.
 - Videot ovat dokumentaarisia. Tilanteita ei saa lavastaa, näytellä eikä selostaa vaan ne pitää löytää havaintoina siitä, mitä ympäristössä oikeasti tapahtuu. Yhden otoksen pituudeksi sopii 5–10 sekuntia. Nuoremmille osallistujille ja vähemmän virikkeellisessä ympäristössä voidaan antaa lupa myös järjestää ja näytellä tilanteita.
 - Konjunktioita ei kerrota katsojille. Ne ovat eräänlainen käsikirjoitus – tai linssi, joka läpi ympäristöä tutkitaan.
4. Otosparit katsotaan pienissä ryhmissä tai yhdessä. Yleisö kertoo, mitä ajatuksia tai tunteita montaasi herätti.
 - Katsominen ei ole arvaustehtävä, jossa olisi oikeita vastauksia. Huomio kiinnitetään kuvaparin intuitiivisesti synnyttämiin tuntemuksiin. Tärkein tieto on nyt katsojilla. Jos erikseen sovitaan, tekijät voivat keskustelun jälkeen paljastaa konjunktioita, joka heillä oli mielessään, ja kertoa pyrkimyksistään.
 - Harjoituksessa on eduksi, jos montaasin otokset voidaan esittää saumattomasti peräkkäin. Apuna voi käyttää yksinkertaista leikkausohjelmaa tai soittolistaa.

Harjoituksen tavoite: Montaasi on monimutkaista elokuvallista ajattelua, jossa on usein käsitteellisiä ulottuvuuksia. Siksi montaasin idean ymmärtäminen onkin helpointa oman oivalluksen kautta. Tämän harjoituksen apuvälineet löytyvät taas kielestä. Konjunktioit ovat eräänlaisia harjoittelun apuvälineitä, joiden kanssa montaasiajattelussa päästään liikkeelle.

Konjunktioit tehtävänä on asettaa sääntö, joka virittää kuvaajan havainnoimaan maailmaa suhteina, riippuvuuksina ja ristiriitoina. Huolellisesti tehtynä harjoitus tuottaa toimivia montaaseja, vaikka kuvaaja ei vielä ymmärtäisi, miten mekanismi toimii. Toistojen avulla ajattelu kehittyy intuitiivisemmaksi ja elokuvallisemmaksi. Oivallusten abstraktiuden taso riippuu oppilaiden iästä.

Tehtävän tavoitteena on oppia havaitsemaan otosten rinnastamisen synnyttämiä merkityksiä – sekä kuvaajana että katsojana.